

Nové a připravované elektrotechnické normy

Význam a využívání TNI

Ing. Vincent Csirik, ÚNMZ

Úvod

S ohledem na důležitost uplatňování elektrotechnických předpisových norem byla v dubnu 1995 založena technická normalizační komise TNK 22 Elektrotechnické předpisy. Oborem působnosti této komise je normalizace v oblasti zásad bezpečnosti v elektrotechnice, bezpečnosti elektrických předmětů a zařízení, ochrany před úrazem elektrickým proudem, před požárem, před bleskem a ostatním nebezpečím spojeným s užitím elektrické energie.

Rozsah působnosti komise TNK 22 Elektrotechnické předpisy vymezuje i elektrotechnické normy v oblasti pravidel pro elektrotechniku (dříve elektrotechnické předpisy) a je odvozen od mezinárodní spolupráce v IEC (*International Electrotechnical Commission*, Mezinárodní elektrotechnická komise) a CENELEC* (*Comité européen de normalisation électrotechnique*, Evropský výbor pro normalizaci v elektrotechnice).

Zahrnuje tyto technické komise (TC) a subkomise (SC, SR):

- IEC/TC 16 (CLC/SR 16) Základní a bezpečnostní principy pro styk člověk-stroj, značení a identifikace,
- IEC/TC 28, IEC/SC 28A, IEC/TC 109 (CLC/TC 28A, CLC/SR 28, CLC/SR 28A a CLC/SR 109) Koordinace izolace,
- IEC/TC 64 (CLC/TC 64, CLC/SC 64A, CLC/SC 64B) Elektrické instalace v budovách,
- IEC/TC 44 (CLC/TC 44X) Bezpečnost strojního zařízení – Elektrotechnická hlediska,
- IEC/TC 70 (CLC/SR 70) Stupně ochrany krytem,
- CLC/BTTF 62-3 Provoz elektrických zařízení,
- CLC/TC 218 Kvalifikace smluvních partnerů pro elektrická zařízení.

Základní předpisové normy (nyní pravidla pro elektrotechniku) pro elektrická zařízení a elektrické instalace, které tvoří jádro elektrotechnických předpisů, jsou vytvářeny v rámci technické komise IEC/TC 64 a do evropské normalizace jsou zaváděny technickou komisí CLC/TC 64, CLC/SC 64A a CLC/SC 64B. Jde o soubor norem, který má v IEC označení IEC 60364 (dříve IEC 364), v rámci CENELEC HD 60364 (dříve HD 384) a do soustavy ČSN se zavádí jako soubor ČSN 33 2000.

Soubor norem IEC 60364 a HD 60364 je rozdělen shodně na stejné části, kapitoly a oddíly. Stejně rozdělení přejímá i soubor ČSN 33 2000.

Další část příspěvku je rozdělena do těchto kapitol:

- Aktualizovaný přehled zavádění souboru HD 60364 jako souboru ČSN 33 2000
- Nové normy v oblasti pravidel pro elektrotechniku
- Připravované normy v oblasti pravidel pro elektrotechniku
- Úloha TNI a její využívání v národní normalizační soustavě

Aktualizovaný přehled zavádění souboru HD 60364 jako souboru ČSN 33 2000

Soubor norem IEC 364 (60364) a HD 384 (60364 u nových HD) je rozdělen na stejné části, kapitoly a oddíly. Stejně rozdělení přejímá i soubor ČSN 33 2000. Například IEC 60364-5-54 je zavedena v Evropě jako HD 60364-5-54 a do soustavy ČSN jako ČSN 33 2000-5-54 ed. 2 Elektrické instalace nízkého napětí – Část 5-54: Výběr a stavba elektrických zařízení – Uzemnění, ochranné vodiče a vodiče ochranného pospojování.

Název *elektrotechnické předpisy – elektrická zařízení* (u norem vydávaných 2003 až 2006 *elektrické instalace budov*) a od roku 2007 *elektrické instalace nízkého napětí* je společný pro všechny části a kapitoly souboru ČSN 33 2000, a proto jsou v tab. 1 uvedeny pouze názvy částí a kapitol ČSN 33 2000 odpovídající názvům částí a kapitol IEC 364 (IEC 60364) a HD 384 (HD 60364).

Nové ČSN v oblasti pravidel pro elektrotechniku

ČSN EN 50160 ed. 2:2008 Charakteristiky napětí elektrické energie dodávané z veřejné distribuční sítě (červen 2008)

Tato norma je českou verzí evropské normy EN 50160:2007 a s účinností od 1. ledna 2010 nahradí ČSN EN 50160: 2000 (souběžná platnost).

Norma popisuje a udává hlavní charakteristiky napětí v místech připojení uživatelů z veřejných distribučních sítí nn a vn za normálních provozních podmínek. Norma udává meze nebo hodnoty charakteristických hodnot napětí, jaké může za normálních provozních podmínek očekávat kterýkoliv uživatel, nepopisuje průměrný stav veřejné distribuční sítě.

Předmětem normy je definování a popis charakteristik napájecího napětí týkajících se frekvence; velikosti; tvaru vlny; symetrie třífázových napětí.

Elektrina, tak jak je dodávána uživatelům, má různé parametry, které jsou proměnné a které mohou mít vliv na užitečnost elektrické energie pro koncového spotřebitele. Tato norma popisuje parametry elektriny v podmínkách střídavého napětí.

S ohledem na užití elektriny je žádoucí, aby napájecí napětí bylo střídavé s konstantní frekvencí, s dokonale sinusovým průběhem vlny a s konstantní amplitudou. V praxi však existuje mnoho faktorů, které způsobují odchylky. Na rozdíl od normálních výrobků je užívání elektriny jeden z hlavních faktorů, které vyvolávají změny jejich charakteristik.

Tam, kde je to možné, definuje tato norma běžně očekávané změny parametrů napětí. V jiných případech poskytuje (je-li to možné) nejlepší kvantitativní označení toho, co lze očekávat.

Tato norma mj. uvádí tyto údaje:

- **frekvenci sítě** – jmenovitá frekvence napájecího napětí je 50 Hz, za normálních provozních podmínek musí být střední hodno-

*) V odkazech v dokumentu se používá rovněž zkratka CLC se stejným významem.

ta frekvence základní harmonické měřené v intervalu 10 s;

- **velikost napájecího napětí** – normalizované jmenovité napětí U_n pro veřejnou síť nn je pro čtyřvodičové třífázové soustavy $U_n = 230$ V (mezi fází a uzlem), pro třívodičové třífázové soustavy $U_n = 230$ V (mezi fázovými vodiči).

Pozn.: V soustavách nízkého napětí je dohodnuté a jmenovité napětí stejné.

- **odchylky napájecího napětí** – odchylka napětí nemá přesáhnout ± 10 %; *Pozn.: V případech napájení odlehklých oblastí napájených dlouhými vedeními nn může někdy být napětí mimo rozsah $U_n \pm 10$ %/–15 %. Uživatelé sítě by o tom měli být informováni.*

ČSN EN 50160/Z1 Charakteristiky napětí elektrické energie dodávané z veřejné distribuční sítě (červen 2008)

Tato změna obsahuje pouze informaci o souběžné platnosti ČSN EN 50160:2000 a ČSN EN 50160 ed. 2:2008 (souběžná platnost končí 2010-06-01).

ČSN EN 50438 Požadavky na paralelní připojení mikrogenerátorů s veřejnými distribučními sítěmi nízkého napětí (říjen 2008)

Tato norma je českou verzí evropské normy EN 50438:2007 a uvádí technické požadavky na připojení a provozování pevně instalovaných mikrogenerátorů a jejich ochran bez ohledu na primární zdroje energie mikrogenerátorů pracujících paralelně s veřejnými distribučními sítěmi nn, které se týkají zařízení s fázovým proudem do 16 A, včetně jednofázově nebo vícefázově o fázovém napětí 230/400 V nebo 230 V (mezi fázovými vodiči). Tato evropská norma je určena pro instalace zejména na vnitřním trhu. V některých zemích tato norma může být použita pro generátory s větším výkonem, používané zejména v domovních a malých instalacích pro podnikání. Tyto státy jsou uvedeny v příloze E této normy (Kypr 25 A, Irsko 25 A a Finsko udává jmenovitý výkon 30 kV·A). Je-li předmět normy rozšířen na zařízení s větším proudem než 16 A na fázi, mohou být použity další dodatečné normy. Pro instalace mikrogenerátoru se doporučuje zásada *připoj a informuj* kromě zemí, ve kterých to legislativa předem vylučuje a stanovuje např., že provozovatel distribuční sítě (PDS) povinně nejprve povolí připojení (např. ČR).

Důležitá je též příloha A (normativní), která obsahuje údaje pro nastavení ochrany rozhraní (národní odchylky pro jednotlivé státy). Pro ČR jsou to údaje uvedené v tab. 2.

Pozn.:

Hlavním hlediskem je elektrické rozhraní, které zahrnuje způsob připojení, požadavky na ochranu připojení a její nastavení, provoz elektrického rozhraní za normálních podmínek, havarijní odstavení, nezávislý provoz na distribuční síti, spouštění a synchronizace na distribuční síti.

Dokument Provozní pravidla pro distribuční síť je publikován Českým regulačním úřadem na internetových stránkách (www.eru.cz).

ČSN EN 60664-1 ed. 2 Koordinace izolace zařízení nízkého napětí – Část 1: Zásady, požadavky a zkoušky (duben 2008)

Tato norma je českou verzí evropské normy EN 60664-1:2007, která je identickým převzetím mezinárodní normy IEC 60664-1:2007. Nahrazuje s účinností od 1. 3. 2010 ČSN EN 60664-1 z dubna 2004, která do uvedeného data platí souběžně s touto normou. Norma se zabývá koordinací izolace elektrických zařízení nízkého napětí. Platí pro zařízení pro použití do 2 000 m nad hladinou moře se jmenovitým napětím do AC 1 000 V a se jmenovitými frekvencemi do 30 kHz nebo se jmenovitým napětím do DC 1 500 V.

Nová norma stanovuje požadavky na vzdušné vzdálenosti, povrchové cesty a pevnou izolaci pro zařízení s ohledem na kritéria jejich provedení. Zahrnuje metody elektrických zkoušek s ohledem na koordinaci izolace. V daném případě jde o základní bezpečnostní normu, která má vést technické komise odpovědné za různá zařízení k tomu, aby rozumně upravily své požadavky tak, aby bylo dosaženo koordinace izolace.

Norma byla revidována pro zajištění rozlišené koordinace pro hlavní rozvody nízkého napětí, ostatní instalační systémy a vnitřní obvody zařízení. Zdůrazňují se pravděpodobnostní aspekty přepětí a jsou zahrnuty požadavky na pevnou izolaci. Kromě několika redakčních vylepšení byly oproti předešlému vydání učiněny tyto hlavní změny:

- doplnění japonských síťových podmínek s ohledem na jmenovité impulzní napětí,
- doplnění dimenzování vzdušných vzdáleností menších než 0,01 mm,
- uspořádání tabulky a odpovídajících vzorců s ohledem na zkušební napětí pro ověření vzdušných vzdáleností v různých nadmořských výškách,
- doplnění interpolace velikostí povrchových cest pro pracovní izolaci,
- doplnění dimenzování povrchových cest s uvažováním žeber,
- revize dřívější kapitoly 4 Zkoušky a měření (nyní kapitola 6), aby se docílilo podrobnějšího popisu zkoušek a jejich účelu, zkušebního zařízení a možných alternativ,
- změna přílohy C Metody měření částecných výbojů z dřívější technické zprávy typu 2 (nyní nazývané TS) na normativní Přílohu C.

V nové normě je mj. uvedena rozsáhlá kapitola 3 Termíny a definice, ze které je účelné uvést tyto pojmy:

- **koordinace izolace** – vzájemný vztah vlastností izolace elektrického zařízení při uvažování předpokládaného mikroprostředí a dalších ovlivňujících namáhání,

- **vzdušná vzdálenost** – nejkratší vzdálenost vzduchem mezi dvěma vodivými částmi,
- **povrchová cesta** – nejkratší vzdálenost mezi dvěma vodivými částmi po povrchu izolačního materiálu,
- **pevná izolace** – pevný izolační materiál vložený mezi dvě vodivé části,
- **pracovní napětí** – největší efektivní hodnota střídavého nebo stejnosměrného napětí přes jakoukoli jednotlivou izolaci, která se může vyskytnout, je-li zařízení napájeno jmenovitým napětím,
- **výdržné napětí** – napětí přiložené za předepsaných zkušebních podmínek na vzorek, které nezpůsobí průraz a/nebo přeskok na vyhovujícím vzorku,
- **impulzní výdržné napětí** – největší vrcholová hodnota impulzního napětí předepsaného tvaru a polarity, která za stanovených podmínek nezpůsobí průraz izolace,
- **pracovní izolace** – izolace mezi vodivými částmi, která je nutná pouze pro řádnou funkci zařízení,
- **základní izolace** – izolace nebezpečných živých částí, která vytváří základní ochranu,
- **přídavná izolace** – nezávislá izolace, která je přidána k základní izolaci pro ochranu v případě poruchy,
- **dvojitá izolace** – izolace obsahující jak základní, tak i přídavnou izolaci,
- **zesílená izolace** – izolace nebezpečných živých částí, která zajišťuje takový stupeň ochrany před úrazem elektrickým proudem, jenž je rovnocenný dvojitě izolaci.

ČSN EN 60664-1/Z1 Charakteristiky napětí elektrické energie dodávané z veřejné distribuční sítě (duben 2008)

Tato změna obsahuje pouze informaci o souběžné platnosti ČSN EN 60664-1:2004 a ČSN EN 60664-1 ed. 2:2008 (souběžná platnost končí 1. července 2010).

ČSN EN 60664-5 ed. 2 Koordinace izolace zařízení nízkého napětí – Část 5: Komplexní metoda pro stanovení nejkratších vzdušných vzdáleností a povrchových cest rovných nebo menších než 2 mm (červenec 2008)

Tato norma je českou verzí evropské normy EN 60664-5:2007, která je identickým převzetím IEC 60664-5:2007. Daná norma stanovuje dimenzování vzdušných vzdáleností a povrchových cest pro prostorové vzdálenosti ≤ 2 mm na deskách s plošnými spoji a rovnocenných konstrukcích, kde jsou vzdušné vzdálenosti a povrchové cesty shodné a procházejí podél povrchu pevné izolace, jako jsou dráhy popsané v čl. 6.2 ČSN EN 60664-1 ed. 2.

Pozn.:

Dimenzování v této normě je přesnější, než je uvedeno v části 1. Nicméně jestliže není přesnost podle této normy požadována, má být místo ní použita část 1.

Tato norma může být použita pouze jako celek. Není dovoleno vybrat z této normy jeden nebo více článků a použít je namísto od-

povídajících článků části 1. Navíc tato část může být použita pouze společně s částí 1.

Pozn.:

Omezení vzdušných vzdáleností na ≤ 2 mm platí pro základní a přídatnou izolaci. Celková vzdálenost zesílené nebo dvojité izolace může být > 2 mm.

Uvedená norma má status základní bezpečnostní publikace podle IEC Pokyn 104. Kromě několika redakčních vylepšení byly oproti předchozímu vydání učiněny tyto hlavní změny (obdobně jako u části 1):

- doplnění japonských síťových podmínek s ohledem na jmenovitá impulzní napětí,
- doplnění dimenzování vzdušných vzdáleností $< 0,01$ mm,
- uspořádání tabulky a odpovídajících vzorců s ohledem na zkušební napětí pro ověření vzdušných vzdáleností v různých nadmořských výškách,
- doplnění interpolace velikostí povrchových cest pro pracovní izolaci,
- revize dřívější kapitoly 4 Zkoušky a měření (nyní kapitola 6) pro docílení podrobnějšího popisu zkoušek a jejich účelu, zkušebního zařízení a možných alternativ.

ČSN EN 60664-5/Z1 Koordinace izolace zařízení nízkého napětí – Část 5: Komplexní metoda pro stanovení nejkratších vzdušných vzdáleností a povrchových cest rovných nebo menších než 2 mm (červenec 2008)

Tato změna obsahuje pouze informaci o souběžné platnosti ČSN EN 60664-5:2004 a ČSN EN 60664-5 ed. 2:2008 (souběžná platnost končí 1. října 2010).

ČSN EN 60446 ed. 2 Základní a bezpečnostní zásady pro rozhraní člověk-stroj, značení a identifikaci – Značení vodičů barvami nebo číslicemi (idt. EN 60446:2007; idt. IEC 60446:2007), (březen 2008)

Tato norma je českou verzí evropské normy EN 60446:2007, která je identickým převzetím mezinárodní normy IEC 60446:2007. Norma s účinností od 1. března 2010 nahradí ČSN EN 60446:2000, která do uvedeného data platí souběžně s touto normou a částečně mění terminologii uváženou v ČSN 33 0165:1992. Daná norma poskytuje všeobecná pravidla pro používání určitých barev nebo písmenno-číslíkové značení k identifikaci vodičů za účelem vyloučení dvojznačnosti a zajištění bezpečného provozu. Tyto barvy nebo písmenno-číslíkové označení vodičů jsou určeny k použití u kabelů nebo žil, sběrnic, elektrických zařízení a instalací.

Změny oproti požadavkům předchozí normy jsou především:

- doplnění kapitoly 3 – Termíny a definice,
- doplnění kapitoly 4 – Identifikace vodičů,
- doplnění článků 5.3.4 až 5.3.6 – Používání dvoubarevných kombinací,
- doplnění článku 6.2 – Označení určitých vybraných vodičů,

Tab. 1. Současný stav v zavádění souboru norem IEC 364 (IEC 60364) a HD 384 (HD 60364) do souboru ČSN 33 2000 (podle plánovaného rozdělení v IEC) – stav k 31. 11. 2008

Část	Kapitola	Název (zkráceně)	Označení ČSN
1	Rozsah platnosti, účel, základní předpisy		ČSN 33 2000-1:2003 ČSN 33 2000-1 ed. 2 ²⁾ (předp. vydání květen 2009)
	11	Rozsah platnosti	
	12	Účel	
	13	Základní principy	
2	Definice		ČSN 33 2000-2-21:1998 ČSN IEC 60050-826 (srpen 2006)
3	Hodnocení základních charakteristik		ČSN 33 2000-3:1995 změny: 1/11.95; 2/8.97
	31	Účel, zdroje (soustavy TN, TT, IT) a uspořádání	
	32	Třídění vnějších vlivů	
	33	Vzájemná slučitelnost (silová-sděl. zařízení)	
	34	Udržovatelnost (zásady pro montáž s ohledem na údržbu)	
	35	Bezpečnost obsluhy (rozděl. zdrojů, výměna přístrojů)	
4	Bezpečnost		
	41	Ochrana před úrazem elektrickým proudem (před nebezpečným dotykem živých a neživých částí)	ČSN 33 2000-4-41:2000 změny: Z1/11.02; Z2/8.03; Z3/8.07 oprava 1/9.00 (platnost do února 2009) ČSN 33 2000-4-41 ed. 2 ¹⁾ (srpen 2007) TNI 33 2000-4-41 ¹⁾ (prosinec 2008)
	42	Ochrana před tepelnými účinky (během normálního provozu)	ČSN 33 2000-4-42:1994 oprava 7.97
	43	Ochrana proti nadproudům	ČSN 33 2000-4-43:2003
	44	Ochrana proti přepětí – Oddíl 442: Ochrana zařízení nn při zemních poruchách v síti vysokého napětí	ČSN 33 2000-4-442:1999
		Ochrana před přepětím – Oddíl 443: Ochrana před atmosférickým nebo spínacím přepětím	ČSN 33 2000-4-443 ed. 2 ¹⁾ (únor 2007)
	45	Ochrana proti podpětí	ČSN 33 2000-4-45:1996
	46	Odpojování a spínání	ČSN 33 2000-4-46 ed. 2: :2002 oprava 1/5.05
	47	Použití ochranných opatření pro zajištění bezpečnosti	ČSN 33 2000-4-47:1997 oprava 11.97 ČSN 33 2000-4-473:1994 změna: 1/12.95
	48	Výběr ochranných opatření podle vnějších vlivů	ČSN 33 2000-4-481:1997 změna Z1/11.02 ČSN 33 2000-4-482:2000
5	Volba a stavba elektrických zařízení		
	51	Obecné předpisy (zásady výběru a montáže)	ČSN 33 2000-5-51:2000 změny: Z1/11.06 ČSN 33 2000-5-51 ed. 2:2006
	52	Výběr soustav a stavba vedení	ČSN 33 2000-5-52:1998 změna: Z1/4.01
		Výběr soustav a stavba vedení – Oddíl 523: Dovolené proudy	ČSN 33 2000-5-523 ed. 2:2003
	53	Spínací a řídicí přístroje	ČSN 33 2000-5-53:1994 oprava UR/1.95
		Odpojování, spínání a řízení – Kapitola 534: Zařízení pro ochranu před přepětím	ČSN 33 2000-5-534 ²⁾ (předp. vydání květen 2009)
	Spínací a řídicí přístroje – Oddíl 537: Přístroje pro odpojování a spínání	ČSN 33 2000-5-537:2001	
54	Provedení uzemnění a ochranných vodičů	ČSN 33 2000-5-54:1996 změna: Z1/11.02; Z2/9.07 oprava UR/4.96 a 7.97 (platnost do června 2009) ČSN 33 2000-5-54 ed. 2 ¹⁾ (září 2007) TNI 33 2000-5-54 ¹⁾ (prosinec 2008)	

Část	Kapitola	Název (zkráceně)	Označení ČSN
6	55	Ostatní zařízení Oddíl 551: Nízkonapěťová zdrojová zařízení	ČSN 33 2000-5-551:1999
		Svítlidla a světelná instalace	ČSN 33 2000-5-559:2006
	56	Bezpečnostní opatření (výběr a montáž zařízení zajišťujících bezpečnost)	ČSN 33 2000-5-56:1996 oprava UR/9.96 a 7.97
Revize			
61	Revize – Výchozí revize	Revize – Výchozí revize	ČSN 33 2000-6-61 ed. 2:2004 změny: Z1/9.07 (platnost do září 2009) TNI 33 2000-6-61 ¹⁾ (říjen – 2005) (platnost do září 2009)
		Revize – Výchozí revize – Komentář k ČSN 33 2000-6-61 ed. 2	
	Revize	ČSN 33 2000-6 ¹⁾ (září 2007) TNI 33 2000-6 ¹⁾ (prosinec 2008)	
7	Zařízení jednoúčelová a ve zvláštních objektech (uvádí se jen zkrácený název)		
701	Koupelny		ČSN 33 2000-7-701:1997 změny: Z1/9.07 oprava UR/7.97 (platnost do září 2009) ČSN 33 2000-7-701 ed. 2 ¹⁾ (září 2007) TNI 33 2000-7-701 ¹⁾ (listopad 2008)
702	Bazény		ČSN 33 2000-7-702 ed. 2 ¹⁾ (září 2007) TNI 33 2000-7-702 ¹⁾ (listopad 2008)
703	Sauny		ČSN 33 2000-7-703 ed. 2:2005
704	Staveniště		ČSN 33 2000-7-704:2001 změny: Z1/8.07 (platnost do září 2009) ČSN 33 2000-7-704 ed. 2 ¹⁾ (srpen 2007)
705	Zemědělství		ČSN 33 2000-7-705:1995 změny: Z1/10.07 (platnost do října 2009) ČSN 33 2000-7-705 ed. 2 ¹⁾ (říjen 2007)
706	Vodivé prostory		ČSN 33 2000-7-706:1996 změny: Z1/8.07 (platnost do února 2009) ČSN 33 2000-7-706 ed. 2 ¹⁾ (srpen 2007)
707	Uzemnění pro počítače		ČSN 33 2000-7-707:1997
708	Karavany a přívěsy		ČSN 33 2000-7-708 ed. 2:2006
709	Výstavy a zábavní podniky		
710	Zdravotnictví – nemocnice		
711	Výstavy, přehlídky a stánky		ČSN 33 2000-7-711:2004 TNI 33 2000-7-711:2005
712	Solární fotovoltaické napájecí systémy		ČSN 33 2000-7-712:2006
713	Nábytek (zavedení IEC 364-7-713:1996 – nová ČSN)		ČSN 33 2000-7-713: 2005
714	Venkovní osvětlovací zařízení		ČSN 33 2000-7-714:2001
715	Světelná instalace napájená malým napětím		ČSN 33 2000-7-715:2006
717	Mobilní nebo transportovatelné obytné jednotky (zavedení HD 60364-7-717:2004 – nová ČSN)		ČSN 33 2000-7-717:2005
740	Dočasná elektrická instalace pro stavby zábavních zařízení a stánků v lunaparcích, zábavních parcích a cirkusech (zavedení HD 60364-7-740 – nová ČSN)		ČSN 33 2000-7-740 ¹⁾ (březen 2007)
753	Podlahové a stropní vytápění		ČSN 33 2000-7-753:2003
754	Elektrické instalace v karavanech a obytných automobilech		ČSN 33 2000-7-754:2006

¹⁾ Takto označené normy byly vydány v roce 2007/2008.

²⁾ Takto označené normy jsou připravovány v roce 2009.

• U vydaných ČSN je uveden rok vydání (např. ČSN 33 2000-1:2003).

• U změn a oprav je uvedeno pořadové číslo změny (je-li v seznamu ČSN) a za lomítkem je uveden měsíc a rok vydání (např. 1/11.95 – změna 1, listopad 1995).

• Do tabulky jsou doplněny i TNI.

- doplnění nové informativní přílohy A – Identifikace některých vodičů značených barevným kódem a písmenko-číslíkovým značením,
- vypuštění staré informativní přílohy A – Způsoby značení vodičů PEN v různých zemích.

Byly doplněny tyto definice:

- **vodič pracovního pospojování** – vodič zajišťující pracovní pospojování,
- **vodič pracovního uzemnění** – uzemňovací vodič, který zajišťuje pracovní uzemnění,
- **vodič vedení, fázový vodič** (v síti AC), **krajní vodič** (v síti DC) – vodič, který je v normálním provozu pod napětím a je schopen podílet se na přenosu nebo rozvodu elektrické energie, není to však nulový nebo střední vodič,
- **střední vodič, vodič středního bodu** – vodič elektricky spojený se středním bodem, který je schopen podílet se na rozvodu elektrické energie,
- **nulový vodič** – vodič elektricky spojený s nulovým bodem (uzlem), který je schopen podílet se na rozvodu elektrické energie,
- **vodič PEL** – vodič slučující v sobě funkci vodiče ochranného uzemnění a vodiče vedení,
- **vodič PEM** – vodič slučující v sobě funkci vodiče ochranného uzemnění a středního vodiče,
- **vodič PEN** – vodič slučující v sobě funkci vodiče ochranného uzemnění a nulového vodiče,
- **vodič ochranného pospojování** – ochranný vodič zabezpečující ochranné pospojování,
- **uzemněný vodič ochranného pospojování** – vodič ochranného pospojování vodivě spojený se zemí,
- **neuzemněný vodič ochranného pospojování** – vodič ochranného pospojování, který není vodivě spojený se zemí,
- **ochranný vodič (PE)** – vodič určený pro zajištění bezpečnosti, např. ochranu před úrazem elektrickým proudem.

V normě je mj. uvedeno:

- Pro označení vodičů jsou dovoleny tyto barvy: černá, hnědá, červená, oranžová, žlutá, zelená, modrá, fialová, šedá, bílá, růžová, tyrkysová.
- Označení barvou se musí provádět u konců (zakončení) vodiče, přednostně však po jeho celé délce, a to buď barvou izolace, nebo barevnými značkami (markery), kromě holých vodičů, kde barevné označení musí být u konce vodičů a u připojovacích bodů.
- Barevné označení nebo barevné značky (markery) nejsou požadovány pro:
  - koncentrické vodiče kabelů,
  - kovové stínění nebo armování kabelů, jsou-li použity jako ochranné vodiče,
  - holé vodiče, kde trvalá identifikace není proveditelná,

- cizí vodivé části použité jako ochranný vodič,
- neživé části použité jako ochranný vodič.
- Doplňkové označení, např. písmenko-číslíkové, se připouští za předpokladu, že barevná identifikace zůstane jednoznačná.

**Obecně lze uvést tato barevná značení (kte-
rá uvedená norma pro různé případy ješ-
tě upřesňuje):**

- **nulové vodiče nebo vodiče středního bodu** – světle modrá,
- **vodiče vedení v síti AC** – přednostní barvy černá, hnědá a šedá,
- **ochranné vodiče a vodiče ochranného pospojování** – musí být označeny dvoubarevnou kombinací zelená a žlutá,
- **vodiče PEN** – jsou-li izolované, musí být značeny jedním z těchto způsobů:
  - zelenou a žlutou po celé jejich délce a s doplňkovým značením modrou na koncích vodiče,
  - modrou po celé jejich délce a s doplňkovým značením zelená a žlutá na koncích vodiče.

ČSN EN 60446/Z1 Základní a bezpečnostní zásady při obsluze strojních zařízení – Značení vodičů barvami nebo číslicemi (březen 2008)

Tato změna obsahuje pouze informaci o souběžné platnosti ČSN EN 60446:2000 a ČSN EN 60446 ed. 2:2007 (souběžná platnost končí 1. března 2010).

ČSN 33 0165/Z3 Elektrotechnické předpisy – Značení vodičů barvami nebo číslicemi – Prováděcí ustanovení (březen 2008)

Touto změnou se uvádí ČSN 33 0165:1992 do souladu s ČSN EN 60446 ed. 2:2008, především v oblasti terminologie.

Připravované ČSN v oblasti pravidel pro elektrotechniku v roce 2009

- **ČSN 33 1310** Elektrotechnické předpisy – Bezpečnostní předpisy pro elektrická zařízení určená k užívání osobami bez elektrotechnické kvalifikace (předpokládané vydání – 3. čtvrtletí 2009).
- **ČSN 33 1600** Elektrotechnické předpisy – Revize a kontroly elektrického ručního nářadí během používání (předpokládané vydání – v třetím čtvrtletí roku 2009).
Pozn.: Jde o revize ČSN 33 1600 a ČSN 33 1610 (sloučení do jedné normy).
- **ČSN 33 2130** Elektrotechnické předpisy pro vnitřní elektrické rozvody (předpokládané vydání – 3. čtvrtletí 2009).
- **ČSN 33 2410** Elektrotechnické předpisy – Elektrická zařízení v kinech (předpokládané vydání – 3. čtvrtletí 2009).
- **ČSN 33 2420** Elektrotechnické předpisy – Elektrická zařízení v divadlech a jiných objektech pro kulturní účely (předpokládané vydání – 3. čtvrtletí 2009).
- **ČSN 34 0350** Elektrotechnické předpisy ČSN – Předpisy pro pohyblivé přívo-

Tab. 2. Údaje pro nastavení ochrany rozhraní platné pro Českou republiku

Parametr	Maximální doba odpojení (s)	Maximální nastavení pro vypnutí
vyšší napětí	0,2	230 V +15 %
nižší napětí	0,2	230 V -15 %
vyšší frekvence	0,2	50,5 Hz
nižší frekvence	0,2	49,5 Hz

- a pro šňůrová vedení (předpokládané vydání – 3. čtvrtletí 2009).
- **ČSN 34 1090** Elektrotechnické předpisy ČSN – Předpisy pro prozatímní elektrická zařízení (předpokládané vydání – 4. čtvrtletí 2009).
- **ČSN 33 2000-1 ed. 2** Elektrické instalace nízkého napětí – Část 1: Základní hlediska, stanovení základních charakteristik, definice (předpokládané vydání – květen 2009).
- **ČSN 33 2000-5-534** Elektrické instalace nízkého napětí – Část 5-53: Výběr a stavba elektrických zařízení – Odpojování, spínání a řízení – Kapitola 534: Zařízení pro ochranu před přepětím (předpokládané vydání – květen 2009).

Související TNI

- **TNI 33 2000-7-701** Elektrické instalace nízkého napětí – Část 7-701: Zařízení jednoúčelová a ve zvláštních objektech – Prostory s vanou nebo sprchou – Komentář k ČSN 33 2000-7-701 ed. 2 (vydání – listopad 2008).
- **TNI 33 2000-7-702** Elektrické instalace nízkého napětí – Část 7-702: Zařízení jednoúčelová a ve zvláštních objektech – Plavecké bazény a jiné nádrže – Komentář k ČSN 33 2000-7-702 ed. 2 (vydání – listopad 2008).
- **TNI 33 2000-4-41** Elektrické instalace nízkého napětí – Část 4-41: Ochranná opatření pro zajištění bezpečnosti – Ochrana před úrazem elektrickým proudem – Komentář k ČSN 33 2000-4-41 ed. 2 (vydání – prosinec 2008).
- **TNI 33 2000-5-54** Elektrické instalace nízkého napětí – Část 5-54: Výběr a stavba elektrických zařízení – Uzemnění ochranné vodiče a vodiče ochranného pospojování – Komentář k ČSN 33 2000-5-54 ed. 2 (vydání – prosinec 2008).
- **TNI 33 2000-6** Elektrické instalace nízkého napětí – Část 6: Revize – Komentář k ČSN 33 2000-6 (předpokládané vydání – prosinec 2008).
- **TNI 34 1390** Ochrana před bleskem – Komentář k souboru norem ČSN EN 62305-1, -2, -3 a -4 (vydání – prosinec 2008).

Úloha TNI a její využívání v národní normalizační soustavě

Technická normalizační informace je novým normalizačním produktem, který se označuje zkratkou TNI a šestimístním čís-

lem podle zásad shodných s tříděním technických norem (ČSN). TNI jsou technické normalizační dokumenty informativního charakteru a obsahují:

- technické požadavky, které ještě nemají předpoklad pro zpracování na úrovni norem (kde z různých důvodů existuje perspektivní, nikoliv však okamžitá možnost vydání normy) nebo
- jsou do nich převzaty některé osvědčené údaje ze zrušených ČSN, jejichž zachování a využití (po případné aktualizaci) je účelné, popř.
- jsou do nich převzaty některé jiné normativní dokumenty, které nelze vydat jako ČSN.

TNI, které jsou převážně komentáři k vydaným českým technickým normám, mohou obsahovat i údaje, které do ČSN nepatří, což umožňuje jejich lepší srozumitelnost a pochopení.

TNI je určena pro používání spolu s platnou normou ČSN a je vypracována pro usnadnění orientace v předmětné oblasti a doplnění dosavadní normy o nové poznatky potřebné při využívání dané normy (ke které je vypracována jako komentář).

TNI platí tři roky. Před uplynutím této doby se prověří z hlediska aktuálnosti její existence, přičemž podle výsledku se její platnost buď o další tři roky prodlouží, nebo se TNI zruší.

Závěrem

Technická normalizační komise TNK 22 (Elektrotechnické předpisy) na svém jednání, které se konalo 19. června 2008, doporučila (u TNI 34 3100, TNI 33 2000-6-61 a TNI 33 2000-7-711 vydaných v roce 2005):

- **TNI 34 3100** Obsluha a práce na elektrických zařízeních – Komentář k ČSN EN 50110-1 ed. 2 – ponechat v platnosti do konce roku 2011,
- **TNI 33 2000-6-61** Elektrické instalace budov – Část 6-61: Revize – Výchozí revize – Komentář k ČSN 33 2000-6-61 ed. 2 – zrušit současně s vydáním nové TNI 33 2000-6 v listopadu 2008,
- **TNI 33 2000-7-711** Elektrické instalace budov – Část 7-711: Zařízení jednoúčelová a ve zvláštních objektech – Výstavy, přehlídky a stánky – Komentář k ČSN 33 2000-7-711 – ponechat v platnosti do konce roku 2011).

Uvedené TNI měly u uživatelů technických norem mimořádný ohlas, který vyplývá i z jejich prodejnosti. ☒